

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm L. Præsentata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

dixit, quòd contra personas testium ab adversà parte productorum velit testes reprobatorios producere; super hoc consultus Pontifex respondit, eos admittendos esse; quòd si autem hos testes reprobatorios, adversa pars vicissim reprobare velit, etiam isti admitti debent, sed non ulterius fieri potest reprobatio testium reprobatoriorum.

S U M M A R I U M.

1. *Testes probatorios, & eorum reprobatorios reprobare licet, non autem reprobatorios reprobatoriorum.*
2. *Testes reprobaturus, crimina aliòsue defectus specificè exprimere tenetur.*

NOt. vn. Testes probatorios, & horum reprobatorios licet reprobare, sed reprobatorios reprobatoriorum reprobare amplius non licet, tamen verò textus loquatur de reprobatione personarum obiiciendo ipsis, quòd ad ferendum testimonium inhabiles sint, idem tamen eadem ratione sentiendum, si reprobetur eorum dicta. Exempli causà, testes Titij deposuerunt jurati, quòd ædes venditæ sint Caio Augustæ Calendis Februarij. Ad hos testes de periurio & falsitate convincendos Caius ex adverso producit testes, qui jurati deponunt ipsa Caium eodem die fuisse Tridenti. ad hos reprobatorios testes vicissim de periurio & falsitate convincendos Titius producit, qui jurati deponant, quòd testes illi Tridenti eodem die non fuerint, sed Romæ, idèòque mentiatur, hoc casu testes Caij sunt reprobatorij reprobatoriorum, & idèò admittuntur, sed ulterius reprobatio non admittitur, ne in infinitum fiat progressus, sed litium deniq; aliquis finis sit. Et hoc exemplum procedit, si actor tantum testes produxit super causà principali; sin verò etiam reus seu super causà principali, seu super exceptione testes probatorios produxit, tunc illi reprobari possunt per alios testes, & hi reprobatorij testes actoris, iterum per alios testes à reo producendos reprobari, hic autem sistitur, ita ut quarta testium productio non admittatur. sicuti explicat *gl. hic. verb. Quos.*

his adde, quòd qui testes reprobare vult, crimina aliòsue defectus specificè exprimere teneatur, uti habetur *in c. 2. in 6. eodem tit.*

CAPITVLVM L.

Præsentata.

P A R A P H R A S I S.

Archidiaconus Sueffionensis litem habuerat super iurisdictione, quam sibi competere dicebat in Ecclesiam S. Petri; & ex partium videlicet dicti Archidiaconi, atque Capituli S. Petri consensu compromissum fuit in 3. arbitros, qui in eà causà eò usque processerunt, ut testium reprobationibus publicatis & actis omnibus in scriptum redactis, ac sigillo munitis arbitrium proferre deberent, tum unus ex arbitris vita excessit, alter in Archiepiscopum assumptus, amplius 12. dierum itinere distabat, quare cum tertius solus arbitrium dicere non posset; videbatur exspirasse compromissum, eapropter ad petitionem successoris in archidiaconatu, (prior enim Archidiaconus mortuus erat) Honorius III. causam hanc iudicibus delegat, ut eam definiant optione relicta capitulo S. Petri, num malint depositiones testium coram arbitris admittere, an consentire, ut testes denuò recipiantur, salvo jure, quod in utroque casu Capitulo competit, obiiciendi contra testium personas ac dicta.

S U M M A R I U M.

1. *Compromissum nomine Ecclesie vel dignitatis factum, transit in successorem, ut eo stare teneatur, modo superioris consensus intervenierit, non item compromissum actiue factum.*
2. *Arbitro procul discedente, nec brevi redituro, soluitur compromissum.*
3. *Acta coram arbitris, qua factum & merita causa concernunt, fidem faciunt coram iudice Ordinario, aut delegato. Depositiones testium admitti possunt, si velit adversarius.*
4. *Acta liris ordinaria repeti debent, coram iudice.*

Not.

1 **NOT. I.** Compromissum, quod nomine Ecclesiæ, aut dignitatis factum est, transit in successorem, ut eo stare teneatur, sed requiritur, ut superioris consensus, seu autoritas interuenerit. *juxta c. 2. c. Veniens 7. de transact. & docent hic Abbas & Felinus n. 1.* at verò compromissum actiue factum v. g. in Abbatem S. Nicolai, illo mortuo non videtur transire ad successorem, cum censetur electa industria persona. *Argum. c. ult. de arbitris. & tradit hic Imola n. 7. Felinus n. 1. & videri potest Innoc. c. ult. de offic. delegat.*

2 **Not. II.** Si arbiter in partes remotas discesserit, nec breui tempore rediturus sit, tum soluitur compromissum, sicuti soluitur per mortem arbitri *c. ult. de offic. Delegati. & docet gl. hic communiter recepta, verb. Solo. & verb. Arbitrorum. colligitur ex l. Si longius. ff. de judic. atque hoc casu recurri potest ad iudicem ordinarium, vti litem definiat, sicut colligitur ex l. penult. C. de arb. & tradit hic Ioan. Andr. n. 6. Abbas & Felin. n. 1.*

3 **Not. III.** Acta coram arbitris, si respiciant factum & merita causæ, fidem faciunt coram iudice ordinario, aut delegato. verumtamen quod attinet ad depositiones testium, in optione aduersarii est, vtrum eas admittere malit, aut si testes adhuc viuant, iterum coram iudice produci. ita hic & clarissimè in l. ult. de testibus. & in cit. l. penult. quamobrem etiam confessio coram arbitris, facta tanquam judicialis, valebit, & allegari poterit coram iudice, vti bene hic docet *Imola n. 9. Felinus n. 11. & satis significatur in cit. l. penult.* porro quod acta litis ordinaria repeti debeant coram iudice, communiter testantur *DD. hic.*

CAPITVLVM LI.

Nuper.

PARAPHRASIS.

Adamus Presbyter Ordinem Minorum ingressus probationis causâ, iterum exiuit, sed Custos Monasterii eum repetere volens, testes quosdam Ordinis sui produxit,

qui non præmisso iuramento, deposuerunt Presbyterum professionem edidisse, quamuis Presbyter se opposuerit, ne admitterentur non jurati, hoc intellecto respondit Honorius III. nullius testimonio, quantumcunque Religiosus sit, in alterius præiudicium esse credendum, nisi deposuerit juratus.

Aduerte, quod custos in hoc casu egerit ex mandato Prælati sui nomine Monasterii, ideoque producere potuerit testes ex Conuentu. *juxta c. Insuper. 6. c. Cum nuntius. 12. hoc tit.*

SYMMARIVM.

1. Nouitius habet liberam ex Monasterio discedendi facultatem; per professionem autem personaliter obligatur Religioni, ita ut vindicari possit adiectâ causâ.
2. Testi in iudicium producto, nisi Clericus vel Religiosus sit, non creditur, nisi iurato, posito quod partes non remittant iuramentum.

NOT. I. Nouitius habet liberam ex Monasterio discedendi facultatem. *c. ult. causa 20. q. 3. c. 1. & ult. de regul. per professionem autem seu vota, Religiosus personaliter obligatur Religioni, ita ut vindicari possit adiectâ causâ, quemadmodum & pater filium in potestate suâ constitutum, conjux conjugem, dominus colonum originarium repetit ac reducit. juxta l. 1. junctâ gl. verb. Vindicare posse. ff. de rei vindic. idè autem dixi, tales personas vindicari posse adiectâ causâ, eaque probatâ; cum enim alioquin liber homo vindicari non possit, ut habetur in cit. l. 1. & l. Cum heredes 23. §. Item quero. ff. de acquir. possess. idè obligatio personalis, quæ non præsumitur, allegari ac probari debet, videlicet in proposito casu Custos, tanquam Procurator Monasterii, per testes legitime probare debuit professionem editam fuisse. videri potest *Abbas & Felinus hic n. 2.**

Not. II. Testi in iudicium producto tametsi Clericus aut Religiosus sit, non creditur, nisi sit iuratus. excipe nisi partes remittant iuramentum, vti dictum est in *c. Tuis. 39. hoc tit.*